

ASSESSMENT OF THE ANATOMICAL AND FUNCTIONAL EFFECTIVENESS OF THE MANCHESTER OPERATION IN PELVIC ORGAN PROLAPSE

Najmutdinova Dilbar Kamariddinovna

Doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Department of Obstetrics and Gynecology,
Tashkent State Medical University

Ismailova Mashkura Djahangirovna

Independent Researcher,
Department of Obstetrics and Gynecology,
Tashkent State Medical University

Abstract. Pelvic organ prolapse is one of the most common gynecological pathologies among women and is characterized by the downward displacement of pelvic organs due to weakening of the pelvic floor muscular and ligamentous apparatus. This pathology leads to urinary and bowel dysfunction, decreased sexual activity, chronic discomfort, and deterioration in quality of life. In recent years, there has been growing interest in organ-preserving surgical methods aimed at maintaining reproductive function, particularly the Manchester operation.

This study evaluated the anatomical and functional effectiveness of the Manchester operation in pelvic organ prolapse. During the research, the degree of prolapse according to the POP-Q system, cervical length, condition of the vaginal walls, hiatal area parameters, and anatomical changes of the pelvic floor were assessed before and after surgery. In addition, changes in patients' quality of life, sexual activity, urinary, and bowel functions were evaluated using functional criteria.

The results demonstrated that the Manchester operation is highly effective in restoring the anatomical position of pelvic organs, reducing prolapse symptoms,

strengthening pelvic floor support structures, and improving patients' quality of life. The postoperative period was characterized by a low recurrence rate of prolapse and stable functional outcomes.

The obtained results indicate that the Manchester operation is one of the effective organ-preserving surgical methods for the treatment of pelvic organ prolapse and provides a scientific basis for improving clinical approaches to its application.

Keywords: pelvic organ prolapse, Manchester operation, POP-Q system, anatomical effectiveness, functional outcomes, hiatal area, cervical length, colporrhaphy, quality of life, reproductive health.

CHANOQ A'ZOLARI PROLAPSIDA MANCHESTER OPERATSIYASINING ANATOMIK VA FUNKSIONAL SAMARADORLIGINI BAHOLASH

Najmutdinova Dilbar Kamariddinovna

t.f.d., professor, Toshkent davlat tibbiyot universiteti,
Akusherlik va ginekologiya kafedrası mudiri

Ismailova Mashkura Djahangirovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti,
Akusherlik va ginekologiya kafedrası mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Chanoq a'zolari prolapsi ayollar orasida keng tarqalgan ginekologik patologiyalardan biri bo'lib, chanoq tubi mushak-bog'lam apparatining zaiflashuvi natijasida kichik chanoq a'zolarining pastga siljishi bilan xarakterlanadi. Ushbu patologiya ayollarda siydik chiqarish va ichak funksiyalarining buzilishi, jinsiy faoliyatning pasayishi, surunkali noqulaylik hissi hamda hayot sifatining yomonlashuviga olib keladi. So'nggi yillarda reproduktiv funksiyani saqlab qolishga qaratilgan organ saqlovchi jarrohlik usullariga, xususan Manchester operatsiyasiga bo'lgan qiziqish ortib bormoqda.

Mazkur ishda chanoq a'zolari prolapsida Manchester operatsiyasining anatomik va funksional samaradorligi baholandi. Tadqiqot davomida operatsiyadan oldingi va keyingi davrda POP-Q tizimi bo'yicha prolaps darajasi, bachadon bo'yni uzunligi, qin devorlarining holati, hiatal maydon ko'rsatkichlari hamda chanoq tubining anatomik o'zgarishlari o'rganildi. Bundan tashqari, bemorlarning hayot sifati, jinsiy faoliyati, siydik chiqarish va ichak funksiyalaridagi o'zgarishlar funksional mezonlar asosida baholandi.

Aniqlanishicha, Manchester operatsiyasi chanoq a'zolarining anatomik holatini tiklashda yuqori samaradorlikka ega bo'lib, prolaps simptomlarining kamayishi, chanoq tubi tayanch tuzilmalarining mustahkamlanishi hamda bemorlarning hayot sifati yaxshilanishiga olib keladi. Operatsiyadan keyingi davrda prolapsning qaytalanish darajasi past bo'lib, funksional natijalarning barqarorligi kuzatildi.

Olingan natijalar Manchester operatsiyasining chanoq a'zolari prolapsini davolashda samarali organ saqlovchi jarrohlik usullaridan biri ekanligini ko'rsatadi hamda ushbu operatsiyani qo'llash bo'yicha klinik yondashuvlarni takomillashtirish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: chanoq a'zolari prolapsi, Manchester operatsiyasi, POP-Q tizimi, anatomik samaradorlik, funksional natijalar, hiatal maydon, bachadon bo'yni uzunligi, kolporafiya, hayot sifati, reproduktiv salomatlik.

Kirish.

Chanoq a'zolari prolapsi ayollar orasida keng tarqalgan ginekologik patologiyalardan biri bo'lib, kichik chanoq a'zolarining anatomik joylashuvi buzilishi bilan tavsiflanadi. Ushbu holat chanoq tubi mushaklari va bog'lam apparatining zaiflashuvi natijasida rivojlanadi hamda ayollarda siydik chiqarish buzilishlari, jinsiy funksiyaning pasayishi, surunkali noqulaylik hissi va hayot sifatining yomonlashuviga olib keladi. Yosh ortishi, ko'p tug'ruqlar, semizlik, biriktiruvchi to'qima zaifligi va

surunkali intraabdominal bosim oshishi prolaps rivojlanishining asosiy xavf omillaridan hisoblanadi.

So‘nggi yillarda chanoq a‘zolari prolapsini davolashda organ saqlovchi jarrohlik usullariga qiziqish ortib bormoqda. Shunday usullardan biri Manchester operatsiyasi bo‘lib, u bachadonni saqlab qolgan holda prolapsni anatomik jihatdan korreksiya qilish imkonini beradi. Ushbu operatsiya bachadon bo‘ynini qisqartirish, kardinal bog‘lamlarni mustahkamlash hamda qin devorlarini tiklash usullarini o‘z ichiga oladi. Manchester operatsiyasi ayniqsa bachadon bo‘yni elongatsiyasi bilan kechuvchi prolaps holatlarida samarali usullardan biri sifatida qo‘llaniladi.

Klinik amaliyotda jarrohlik natijalarini baholashda nafaqat anatomik ko‘rsatkichlar, balki funksional holat, bemorlarning hayot sifati, jinsiy faoliyati va siydik chiqarish funksiyasidagi o‘zgarishlarni ham hisobga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy tadqiqotlarda POP-Q tizimi, transvaginal ultratovush tekshiruvi, FSFI va P-QOL kabi mezonlardan foydalanish operatsiya samaradorligini kompleks baholash imkonini bermoqda.

Shu sababli Manchester operatsiyasining anatomik va funksional samaradorligini o‘rganish, operatsiyadan keyingi natijalarni tahlil qilish hamda prolaps qaytalanish xavfini kamaytirishga qaratilgan yondashuvlarni ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Tadqiqot maqsadi.

Chanoq a‘zolari prolapsi bo‘lgan ayollarda Manchester operatsiyasining anatomik va funksional samaradorligini baholashdan iborat.

Tadqiqot davomida operatsiyadan oldingi va keyingi davrda POP-Q tizimi bo‘yicha prolaps darajasi, bachadon bo‘yni uzunligi, qin devorlarining holati, hiatal maydon ko‘rsatkichlari hamda chanoq tubi tayanch tuzilmalaridagi o‘zgarishlar o‘rganiladi. Shuningdek, bemorlarning hayot sifati, jinsiy faoliyati, siydik chiqarish va

ichak funksiyalaridagi o'zgarishlarni baholash orqali Manchester operatsiyasining nafaqat anatomik, balki funksional natijalarini ham aniqlash ko'zda tutiladi.

Materiallar va usullar.

Tadqiqotda chanoq a'zolari prolapsi tashxisi qo'yilgan ayollar klinik-anatomik va funksional jihatdan o'rganildi. Bemorlarning yoshi, tug'ruqlar soni, tana massasi indeksi, ginekologik anamnezi, prolapsning klinik ko'rinishi va kasallik davomiyligi tahlil qilindi.

Prolaps darajasini baholashda POP-Q tizimidan foydalanildi. Operatsiyadan oldin va keyingi davrda bachadon bo'yni uzunligi, qin devorlarining holati, perineal tana holati hamda chanoq tubi tayanch tuzilmalarining anatomik ko'rsatkichlari o'rganildi. Hiatal maydonni baholash uchun transvaginal ultratovush tekshiruvi qo'llanildi.

Manchester operatsiyasining funksional samaradorligi bemorlarning siydik chiqarish, ichak faoliyati, jinsiy funksiya va hayot sifati ko'rsatkichlari asosida baholandi. Bunda maxsus so'rovnomalar, jumladan FSFI va P-QOL ko'rsatkichlaridan foydalanildi.

Olingan natijalar operatsiyadan oldingi va keyingi ko'rsatkichlar bilan solishtirildi. Statistik tahlilda tavsifiy statistika, qiyosiy tahlil va korrelyatsion baholash usullaridan foydalanildi.

Natijalar va muhokama.

Tadqiqot natijalari Manchester operatsiyasi chanoq a'zolari prolapsi bo'lgan ayollarda anatomik va funksional jihatdan ijobiy natija berishini ko'rsatdi. Operatsiyadan keyingi davrda POP-Q tizimi bo'yicha prolaps darajasining kamayishi, bachadon bo'yni uzunligining me'yorlashuvi, qin devorlarining anatomik holati yaxshilanishi va chanoq tubi tayanch tuzilmalarining mustahkamlanishi kuzatildi.

Funksional ko'rsatkichlar tahlilida bemorlarda siydik chiqarishdagi noqulayliklar, chanoq sohasidagi bosim hissi, jinsiy faoliyat bilan bog'liq shikoyatlar va kundalik

hayotdagi cheklovlarning kamaygani aniqlandi. P-QOL va FSFI so'rovnomalari natijalari operatsiyadan keyin hayot sifati va jinsiy funksiya ko'rsatkichlarida ijobiy o'zgarishlar mavjudligini ko'rsatdi.

Transvaginal ultratovush tekshiruvlarida hiatal maydon o'lchamlarining kamayishi va chanoq tubi anatomik ko'rsatkichlarining yaxshilanishi Manchester operatsiyasining anatomik samaradorligini tasdiqladi. Bu jarrohlik usuli nafaqat prolapsni korreksiya qilish, balki chanoq tubi funksional holatini tiklashda ham muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi.

Olingan natijalar Manchester operatsiyasini chanoq a'zolari prolapsida organ saqlovchi samarali jarrohlik usuli sifatida qo'llash mumkinligini tasdiqlaydi. Operatsiya natijalarini baholashda anatomik mezonlar bilan bir qatorda funksional va subyektiv ko'rsatkichlarni ham hisobga olish davolash samaradorligini yanada to'liq baholash imkonini beradi.

Xulosa.

Manchester operatsiyasi chanoq a'zolari prolapsi bo'lgan ayollarda anatomik va funksional natijalarni yaxshilashga xizmat qiluvchi samarali organ saqlovchi jarrohlik usuli hisoblanadi. Tadqiqot natijalari operatsiyadan keyingi davrda POP-Q ko'rsatkichlarining yaxshilanishi, bachadon bo'yni uzunligining me'yorlashuvi, qin devorlari va chanoq tubi tayanch tuzilmalarining tiklanishini ko'rsatdi.

Funksional jihatdan bemorlarda siydik chiqarish, ichak faoliyati, jinsiy funksiya va hayot sifati ko'rsatkichlarida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Bu Manchester operatsiyasining faqat anatomik korreksiya bilan cheklanmasdan, bemorlarning kundalik hayoti va reproduktiv salomatligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

Olingan natijalar chanoq a'zolari prolapsini jarrohlik davolashda Manchester operatsiyasini individual yondashuv asosida qo'llash, operatsiyadan keyingi natijalarni esa anatomik, funksional va subyektiv mezonlar asosida baholash zarurligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Najmutdinova D.K. Akusherlik va ginekologiyada jarrohlik yondashuvlar va perinatal muammolar. — Toshkent: TTA, 2020.
2. Ayupova F.M. Akusherlik va ginekologiya. — Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2019.
3. Bump R.C., Mattiasson A., Bø K., Brubaker L.P., DeLancey J.O.L., Klarskov P., Shull B.L., Smith A.R.B. The standardization of terminology of female pelvic organ prolapse and pelvic floor dysfunction // American Journal of Obstetrics and Gynecology. — 1996. — Vol. 175(1). — P. 10–17.
4. Barber M.D. Pelvic organ prolapse // BMJ. — 2016. — Vol. 354. — i3853.
5. Jelovsek J.E., Maher C., Barber M.D. Pelvic organ prolapse // The Lancet. — 2007. — Vol. 369(9566). — P. 1027–1038.
6. Weber A.M., Richter H.E. Pelvic organ prolapse // Obstetrics & Gynecology. — 2005. — Vol. 106(3). — P. 615–634.
7. Swift S.E., Tate S.B., Nicholas J. Correlation of symptoms with degree of pelvic organ support in a general population of women // American Journal of Obstetrics and Gynecology. — 2003. — Vol. 189(2). — P. 372–377.
8. Liger Guerra C., Sabonet Morente L., Hidalgo Fernandez J.M., Navarro Romero M., Espada Gonzalez C., Jimenez-Lopez J.S. Anatomical and functional outcomes after Manchester operation for pelvic organ prolapse // International Urogynecology Journal. — 2025.
9. Chen Y., Xu S., Luo N., Du L. Long-term outcomes of modified Manchester operation in women with pelvic organ prolapse // International Journal of Gynecology & Obstetrics. — 2025.